

Українська економіка в 2013 році: легкої прогулянки не вийде

Економічна стагнація триватиме і в 2013 році на фоні проблем в металургійній галузі та через слабкий зовнішній попит.

Ігор Жолонківський
igor.zholonkivskyi@erstebank.ua

Економічна стагнація триватиме і в 2013

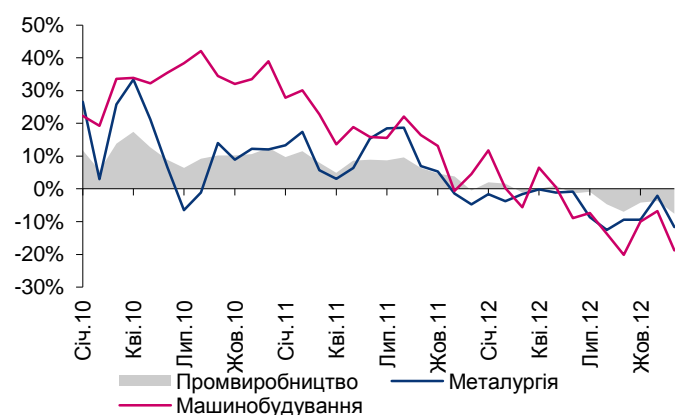
2013 рік обіцяє стати особливо важким для української економіки. Накопичуються проблеми в українській металургії, продовжує зростати дефіцит поточного рахунку, посилюється тиск на гривню та погіршується зовнішня ліквідність.

Українська металургія сповільнюється через слабкий зовнішній попит

Світові ринки продовжують негативно впливати на українську економіку. Сповільнення китайської економіки та рецесія в країнах Євросоюзу призвели до значного скорочення зовнішнього попиту. Найважче довелося вітчизняній металургії, що в середньому забезпечує близько 20% від ВВП та 60% українського експорту.

Промислове виробництво продовжує падіння

Індекс промислового виробництва, %, р/р

Джерело: Укрстат

Ставки по кредитах значно перевищують ІВЦ, що стримує компанії від інвестицій

Ставки по кредитам та індекс цін виробників

Джерело: Укрстат, НБУ

В грудні індекс промислового виробництва впав на 7,4%, в той час як падіння показника за підсумками року становило 1,8%. Металургійна та машинобудівна галузі сповільнились відповідно на 5,2% та 6%. Найбільш різке падіння, на 26,4%, було зафіксоване в галузі виробництва коксу та продуктів нафтопереробки. Дані негативні тенденції, ймовірно, триватимуть і в 2013 році. Українським виробникам сталі буде все важче

Можливості для фіскального стимулювання економіки будуть обмежені в 2013 році

збувати свою продукцію за кордон, оскільки конкуренція наростатиме на фоні світового перевиробництва залізної руди та сталі, особливо в Китаї.

Зниження обсягів експорту українська економіка теоретично могла б компенсувати за рахунок збільшення особистого споживання та росту інвестицій. Проте в 2013 році це буде завданням не з легких. В 2012 році ріст роздрібного продажу становив 15,9%, в той час як рівень особистого споживання на кінець року має зрости не менше ніж на 8%, якщо врахувати динаміку минулих кварталів. В той же час, значимість такого зростання не варто переоцінювати, оскільки воно частково стало результатом соціально-орієнтованої фіскальної політики уряду в умовах наближення парламентських виборів 2012 року.

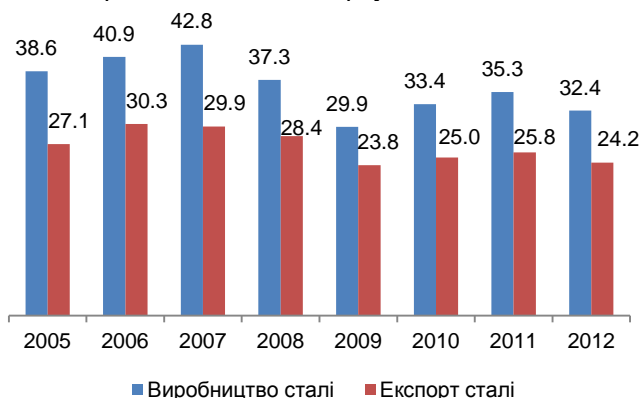
За умов можливого зниження доходів та прискіпливого моніторингу з боку МВФ витратної частини бюджету в 2013 році уряд, ймовірно, втримається від заходів, спрямованих на стимулювання особистого споживання. Ми також очікуємо лише незначне або й повністю відсутнє зростання інвестицій в 2013 році, оскільки ставки по кредитах наразі значно перевищують поточну та очікувану динаміку зростання цін виробників (ІЦВ).

Позиція українських сталеварів є особливо вразливою

«Золоті» часи українських виробників сталі залишилися в минулому. В порівнянні з 2007 роком обсяги виробництва сталі скоротилися на 25%, в той час як ціни на сталь продовжують знижуватись ще з 2 кварталу 2011 року.

Обсяги виробництва сталі в Україні значно нижчі, ніж за докризових часів.

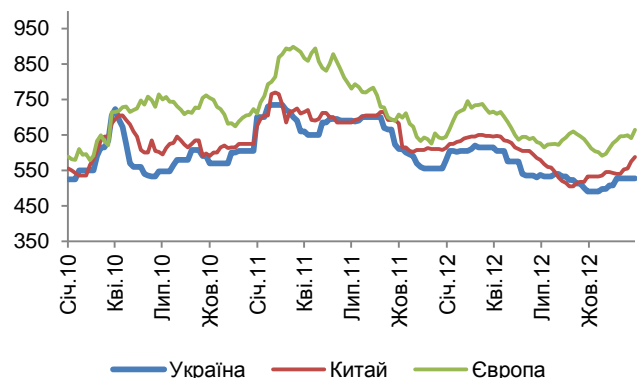
Обсяги виробництва та експорту сталі, млн. тон

Джерело: Укрстат, ISSB

Ціни на сталь продовжують зниження з початку 2011 року

Ціни на сталь, дол. США за тону

Джерело: Блумберг

Хоча криза перевиробництва є глобальним феноменом, українські сталевари знаходяться в особливо несприятливій ситуації через занадто високу собівартість сталі, що виробляється. Внаслідок цього українським експортерам стає все важче конкурувати на світових ринках сталі. Причинами високої собівартості є брак сучасних технологій, що використовуються в виробничому процесі. В Україні близько 26% сталі все ще виплавляється застарілим мартенівським методом, який в розвинених країнах не використовується. Проте навіть до 2008 року, коли прибутки сталеварів стрімко зростали, дуже незначна частина

зароблених коштів витрачалася на модернізацію виробництва в порівнянні з іноземними компаніями.

В результаті застосування енерговитратних технологій українська сталь вартує в середньому дорожче українським виробникам. Додає проблем і той факт, що українські виробники змушені закупати вугілля та електроенергію за цінами вище ринкових у вітчизняних монополістів. Ситуація на ринку продовжувала погіршуватись в 2012 році, що призвело до суттєвого скорочення виробництва або й повної зупинки декількох великих меткомбінатів на сході України.

Складне становище, в якому опинилася українська металургія, не поліпшиться само собою. Інтенсивна модернізація галузі назріла давно, і на даний момент неясно, яким чином основні гравці будуть діяти в цій ситуації. Проте вже зрозуміло, що не слід очікувати швидкого відродження металургійної галузі в 2013 році.

Тиск на гривню залишається

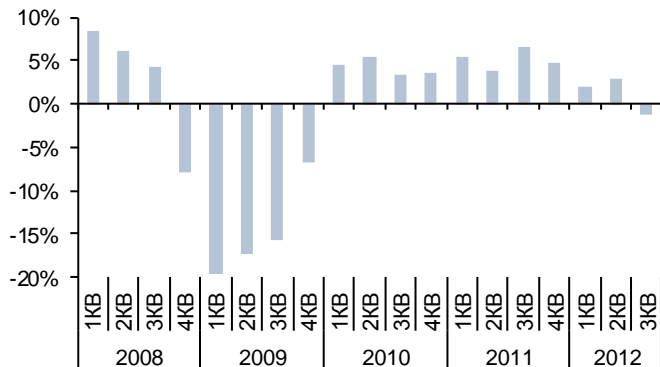
У другій половині 2012 року НБУ поєднував адміністративні методи з валютними інтервенціями, прагнучи втримати гривню від девальвації. Цей крок призвів до падіння валютних резервів до позначки 24,5 млрд. доларів на кінець року (23% зниження в порівнянні з початком 2012), але не усунув існуючі фундаментальні дисбаланси. Ми не очікуємо істотного поліпшення динаміки експорту в 2013 році – це означає, що дефіцит поточного рахунку продовжить поступово збільшуватися за умови, що гривня не девальвує.

Ми переглядаємо в бік зниження прогноз ВВП на 2013 рік з 3% до 1,5%

Зважаючи на ймовірне погіршення динаміки українського промислового виробництва, ми переглядаємо в бік зниження свій прогноз ВВП на 2013 рік з 3% до 1,5%.

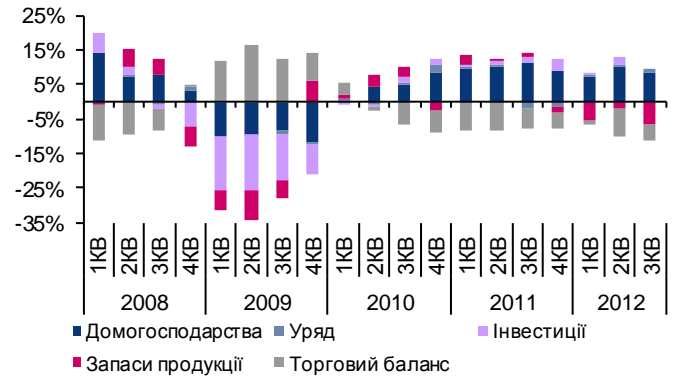
ВВП

Реальний ВВП, р/р

Джерело: Укрстат

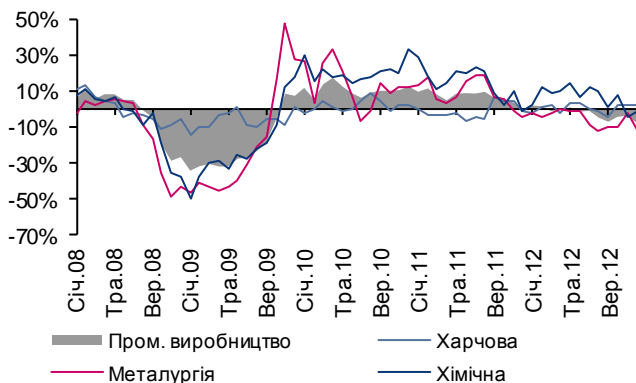
Структура динаміки реального ВВП

Джерело: Укрстат

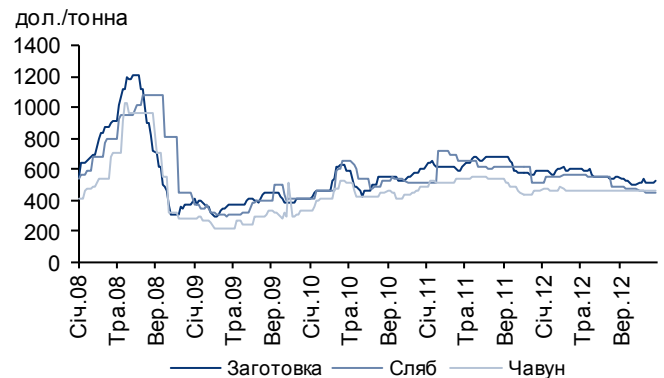
Промислове виробництво та ціни на сировину

Промислове виробництво, р/р

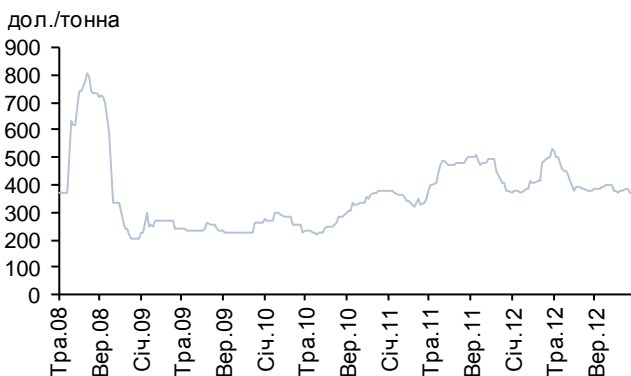
Джерело: Укрстат

Ціни на сталь

Джерело: Блумберг

Ціна добрив

Джерело: Блумберг

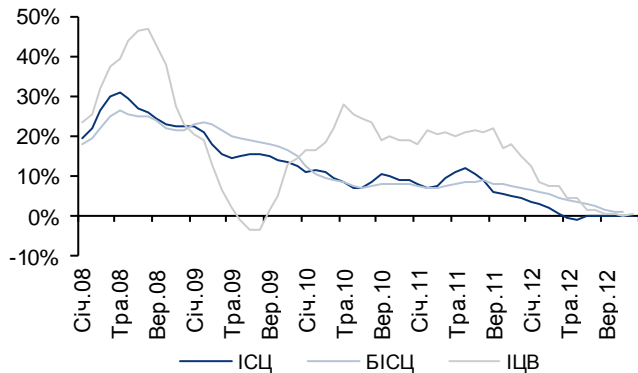
Ціни на пшеницю та соняшкову олію

Джерело: Блумберг

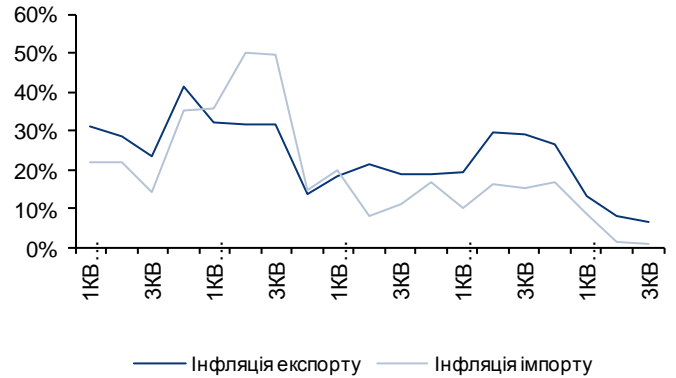
Інфляція

ІСЦ, ІЦВ, базовий ІСЦ

Джерело: Укрстат

Інфляція експорту та імпорту

Джерело: Укрстат

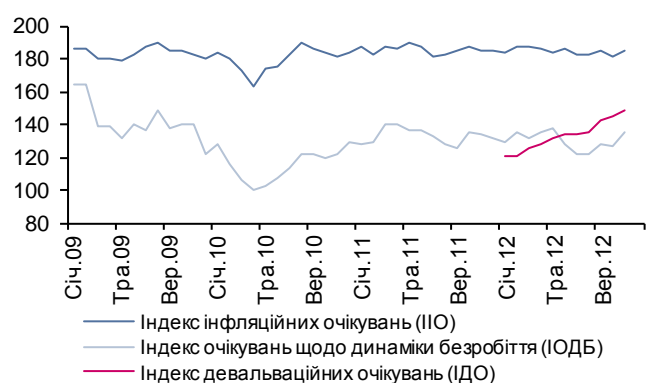
Споживчі настрої

Індекси споживчих настроїв

Джерело: GfK Україна

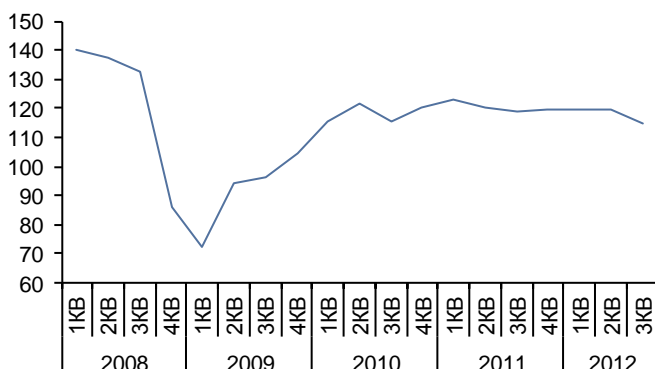
Очікування споживачів

Джерело: GfK Україна

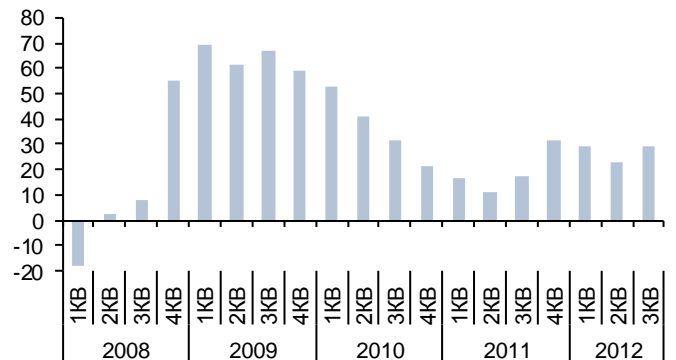
Ділові настрої

Індекс ділових настроїв

Джерело: НБУ

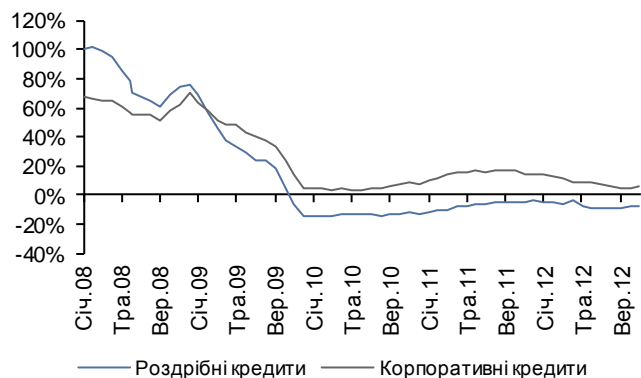
Компанії, сприйняття складності кредитних умов (+ занадто складні)

Джерело: НБУ

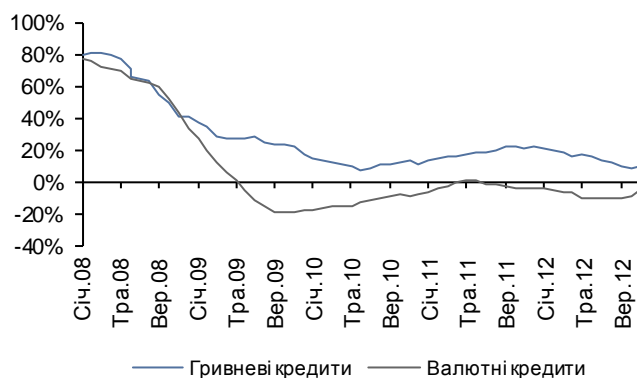
Кредити

Роздрібні та корпоративні кредити, р/р

Джерело: НБУ

Позики в іноземній валюті та гривні, р/р

Джерело: НБУ

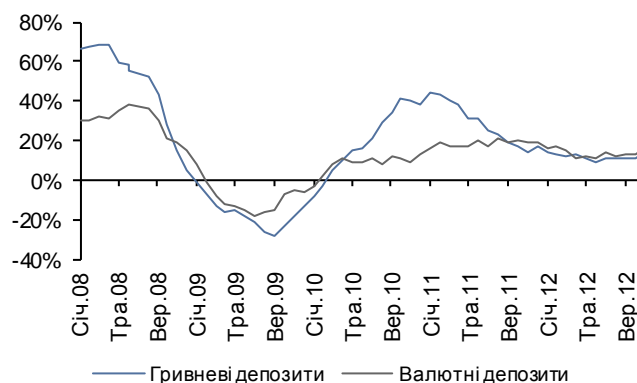
Депозити

Роздрібні та корпоративні депозити, р/р

Джерело: НБУ

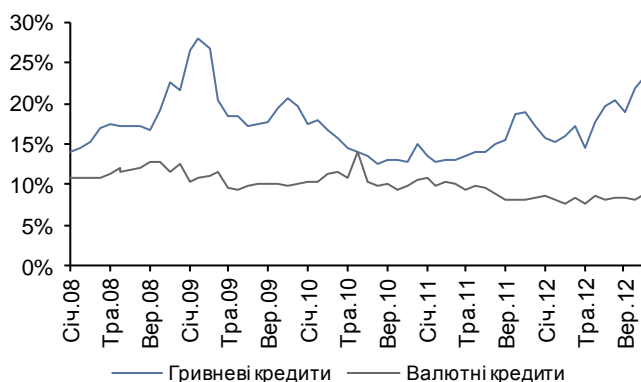
Депозити в іноземній валюті та гривні, р/р

Джерело: НБУ

Процентні ставки

Середньозважені ставки за кредитами

Джерело: НБУ

Середньозважені ставки за депозитами

Джерело: НБУ

Макропрогнози

	2009	2010	2011	2012П	2013П	2014П
Номинальний ВВП, млрд. грн.	913	1 083	1 317	1 313	1 516	1 698
Населення, млн.	46.0	45.8	45.6	45.3	45.1	44.9
ВВП на душу населення, ПКС (дол. США).	6 330	6 697	7 199	7 271	7 453	7 751
Реальний ВВП, р/р, %	-14.8	4.2	5.2	0.0	1.5	4.0
Споживання домогосподарств, р/р, %	-14.9	7.0	14.0	9.0	-2.0	2.0
Валове нагромадження капіталу, р/р, %	-50.5	4.9	9.0	8.0	-20.0	10.0
Середня зарплата, грн.	1 906	2 239	2 633	2 804	3 141	3 455
Приріст середньої зарплати, %	4.0	17.5	17.6	6.5	12.0	10.0
Роздрібна торгівля, р/р	-16.6	7.6	14.7	2.0	-2.0	2.0
Промислове виробництво, р/р	-21.9	11.0	7.6	-1.8	-1.0	5.5
ІСЦ, р/р, середній	16.2	9.4	8.0	0.6	12.0	10.0
ІСЦ, р/р, кінець року	13.0	9.2	4.6	0	14.0	8.0
Безробіття, %, середнє (методологія МВФ)	8.8	8.1	8.0	7.9	8.0	7.9
Експорт (млрд. грн.)	438	551	708	675	797	876
Імпорт (млрд. грн.)	454	582	782	807	795	914
Торговий баланс, % ВВП	-1.7	-2.9	-5.6	-9.6	0.1	-2.2
Прямі іноземні інвестиції, % ВВП	3.8	4.3	4.2	4.0	5.0	5.0
Сальдо поточного рахунку, % ВВП	-1.7	-1.9	-5.6	-8.6	1.1	-1.2
Дефіцит бюджету, % ВВП	-6.3	-5.9	-2.6	-2.5	-2.0	-1.5
Державний борг, % ВВП	34.6	34.8	36.0	30.2	36.7	33.0
Зовнішній борг, % ВВП	90.9	80.0	76.7	72.7	81.6	78.0
Облікова ставка НБУ, середня	11.10	8.90	7.75	7.65	7.50	7.50
Облікова ставка НБУ, кінець року	10.25	7.75	7.75	7.50	7.50	7.50
Міжбанківська ставка на 1 міс., середня	17.97	7.72	10.20	13.90	12.25	9.25
Міжбанківська ставка на 1 міс., кінець року	18.10	6.50	25.00	28.00	12.00	10.00
Дохідність ОВДП, 2Р, середня	25.40	15.40	11.90	16.60	14.75	11.75
Дохідність ОВДП, 2Р, кінець року	26.00	12.00	19.00	25.00	14.50	12.50
USD/UAH середній	8.07	7.95	7.98	8.10	10.00	10.00
USD/UAH кінець року	7.98	7.98	8.00	8.20	10.00	10.00
EUR/UAH середній	11.34	10.51	11.11	10.13	12.50	12.50
EUR/UAH кінець року	11.67	10.66	10.37	10.25	12.50	12.50
Обсяг кредитів банків, млрд. грн.	718	724	792	851	1 063	1 222
Обсяг депозитів банків, млрд. грн.	328	414	497	535	710	816
Наявний дохід домогосп., млрд. грн.	674	813	1 251	1 373	1 579	1 769
Частка заощадження домогосп., %	12.2	16.7	10.1	12.0	14.0	12.0

Контакти

Казначейство

(купівля/продаж цінних паперів)

Дмитро Лазарєв

Директор Казначейства

044 585 92 33

Відділ продажу казначейських продуктів

(валютообмінні операції, депозитні операції)

Олександра Анцюнас

Начальник відділу

044 593 17 80

Управління комунікацій

Олена Павловська

Начальник відділу

044 585 67 49

Відділ економічних досліджень

Ігор Жолонківський

Начальник відділу

044 593 17 84

Інна Звягінцева

Аналітик

044 593 91 88

Цей звіт підготовлений банком АТ «ЕРСТЕ БАНК» (надалі Ерсте Банк) або його вищезгаданими дочірніми компаніями. Наведена у звіті інформація та висловлені думки базуються на достовірних джерелах, але ми не стверджуємо, що ця інформація точна чи повна, тому не слід її такою вважати. Всі згадані думки, прогнози та передбачення відображають наші погляди на дату виходу цього звіту і можуть змінюватись без попередження. Звіт не повинен бути пропозицією чи заохоченням купити або продати зазначені в звіті цінні папери. Час від часу Ерсте Банк чи його дочірні компанії або керівники чи працівники Ерсте Банку або дочірніх компаній можуть мати частку в цінних паперах чи бути власниками опціонів, варантів чи відповідних прав або інших цінних паперів таких емітентів і можуть діяти на ринку від свого імені по операціям за цими цінними паперами. Подальшу інформацію щодо згаданих у тексті цінних паперів при бажанні можна отримати в Ерсте Банку. Показники минулих періодів не обов'язково визначають майбутні результати, а операції по цінним паперам, опціонам та ф'ючерсам можуть вважатись ризикованими. Не всі операції підходять кожному інвестору. Інвесторам слід радитись з їхніми консультантами, щоб переконатись, що спланована інвестиція відповідає їхнім потребам та перевагам, і що вони повністю розуміють ризики, які можуть виникати при цих операціях. Цей документ не можна копіювати, розповсюджувати чи друкувати без попередньої згоди Ерсте Банку. Ерсте Банку підтверджує, що він схвалив будь-яку рекламну інформацію щодо інвестування, що міститься в цьому матеріалі.

Щоб побачити поточний перелік розкритої інформації та рекомендацій Ерсте Банку стосовно інвестування заходьте на www.erstebank.ua